

Stole på Arctic Minerals?

NRK Sápmi forteller 23.04.2024 at Arctic Minerals igjen er på offensiven for å starte gull- og kobbergruve i Biedjovággi. For 11 år siden fikk de avslag av kommunestyret i Guovdageaidnu. Hva er det som får dem til å tro at de nå skal få tillatelse? Oppskriften er den samme som da – gulrot og pisk. Man har bare fått ferske gulrøtter og kanskje tilgang på hardere pisk.

I 2010-13 lova daværende Arctic Gold at det skulle gi lokalsamfunnet støtte til kultur, utdanning, boligbygging, barnehage osv. Da motstanden økte, økte også tilbudet, fram til kommunestyret satte foten ned. Da kom pishen fram, og selskapet klaga til staten og ba den overkjøre kommunen.

Til NRK sier Krister Söderholm i Arctic Minerals:

– Vi vet at det blir lønnsom drift. Det blir samtidig arbeidsplasser i kommunen og skatteinntekter. Vi tror det kan være en vinn-vinn situasjon for alle parter.

Alle gruveselskap vet at drifta deres vil bli lønnsom. Det visste også Fangel som starta Bidjovagge Gruber i 1968 og dreiv i fire år med underskudd før han måtte gi opp. Det visste Northern Iron som kjøpte Sydvaranger og endte med en konkurs på 3,5 milliarder kroner og Northland Resources i Pajala som på to års drift klarte å lage en konkurs på 14 milliarder. Mens det i Biedjovággi på 1970- og 80-tallet var rundt 100 arbeidsplasser, er dette i 2024 økt til 150. I mellomtida har teknisk utvikling gitt økt produktivitet. Hvorfor Arctic Minerals da går motsatt vei, er vanskelig å forklare med annet enn at jo flere arbeidsplasser man lover, jo lettere å selge prosjektet til kommunen.

Denne gangen skal det appelleres til vårt ansvar for klimaet og verdens framtid. På NRK vises det til at selskapet *"har troen på at den grønne omstillingen og verdens behov for batterimetaller vil få kommunestyret og reindrifta til å si ja."* Reindrifta skal altså bli overbevist om at den ved å ofre sine områder gjør en innsats for verden, slik at den kan bli omstilt og grønn. Vi kan vel da regne med at dette også er motivet for Arctic Minerals? Skal de også ofre seg for den gode sak? Er det omsorgen for klimaet som driver dem?

Da de for 14 år siden overtok rettighetene etter Bidjovagge Gruber, kalte de seg Arctic Gold, og som navnet sa var de mest ute etter gull. Det er et metall som i første rekke går til smykker og til rein spekulasjon. Den lille delen av gullutvinninga som går til nyttig industriell produksjon, kan lett dekkes av eksisterende lager av gullbarrer rundt i bankhvelv. Det finnes ingen annen grunn til å drive gullgruver i dag enn rein profittjakt, på bekostning av natur, næringer og urfolk. Det er dette som er Arctic Gold / Minerals si hovedsatsing og motivasjon. Ved sida av gull skal de ta ut kobber. Det begrunnes nå med "det grønne skiftet", men dette var ikke engang oppfunnet i 2010 da Arctic Gold starta planlegginga.

Nå er det nye at man også skal ta ut kobolt og tellur. Her sier Arctic Minerals at *"I enkelte områder har vi funnet flere tusen gram kobolt per tonn."* Tusen gram høres mye ut, men det er altså en promille eller 0,1%. Og det i "enkelte områder", som man ikke sier noe om størrelsen på. Biedjovággi er kjent for å ha et svært stort utvalg av mineraler, med nesten alle grunnstoffa i det periodiske systemet. Det eneste som er nytt er at dette nå brukes som påskudd og pressmiddel for å få starte gruva. Uansett om noe av dette skulle kunne brukes til "grønt skifte", gjennom f.eks. elbiler og solpaneler, så er det ikke dette som får Arctic Minerals til å satse nå. Hva er det da?

La oss se tilbake på presentasjonen Arctic Gold hadde på folkemøte i Guovdageaidnu i 2011. Der står det i klartekst: *"Arctic Golds affärsidé är att bedriva prospekteringsarbete för att hitta och påvisa kommersiellt utvinningsbara guld och basmetallfyndigheter i Norden."* Intet grønt skifte, ingenting om verdens behov for batterimetall, ingenting om å bidra til arbeidsplasser og utvikling. Rein profitt. Siden har Arctic Gold / Minerals brukt atskillige millioner på leiting og planlegging, og på forsøk på å kjøpe seg lokal støtte. Disse pengene vil nå aksjonærene ha igjen. Det kan bare gjøres på en av to måter:

1. Få i gang gruve, produsere konsentrat av kobber og gull, selge dette til et smelteverk og få godt betalt, så aksjonærene kan få tilbake sine penger med renter.
2. Drive gjennom søknadsprosessen så man får en driftskonsesjon, som da kan selges til et reelt

gruveselskap.

Oppslaget på NRK og den nevnte presentasjonen fra 2011 gir begge inntrykk av at Arctic Minerals sjøl vil drive gruva i Biedjovággi. Ser vi derimot på selskapets egen nettside, <https://www.arcticminerals.se>, står det i klartekst: "*Arctic Minerals' business model is to locate and develop mineral projects and to sell the discoveries to large mining companies.*" Om vi gir Arctic Minerals tillatelse til å drive gruve i Biedjovággi vet vi altså ikke hvem som vil drive denne, det eneste vi vet sikkert er at Arctic Minerals blir det ikke.

09.04.2024 sendte Arctic Minerals ut ei pressemelding, der det står: "*Arctic Minerals AB kan meddela att det nyligen har skett en positiv politisk utveckling i Norge som Bolaget anser vara till stor hjälp för Bolagets guld-kopparprojekt Bidjovagge i Norge.*" Hva består så denne politiske utviklinga i? De viser først til at regjeringa og Sametinget på Sápmi Business Conference blei enige om en plan for utvikling av samisk næringsliv, og at næringsministeren på det grunnlaget oppfordra til å komme med forslag til næringsutvikling i samiske områder. På dette grunnlaget vil nå Arctic Minerals levere sin plan til norske myndigheter. Selskapets halmstrå for å gjøre seg til samisk næringsliv er at tidligere gruver i Biedjovággi har hatt mange samiske ansatte. Om dette vil hjelpe Arctic Minerals til å få mer velvilje i lokalsamfunnet er nok mer enn tvilsomt. Den andre politiske utviklinga kan derimot godt komme til å hjelpe dem. Her viser man til samarbeidet mellom Norge og EU om utvinning av kritiske mineraler, og at EUs lov om slik utvinning kan bli innført i Norge. Denne loven vil gi et sterkt press på myndighetene for å gi gruvekonsesjoner, og for å overkjøre lokal motstand.

Arctic Minerals skriver: "*Bolaget tror att i det nya politiska klimatet kan en Bidjovagge-gruva återigen bli en viktig del av lokala ekonomin i Kautokeino.*" Hva er det nye politiske klimaet? Det er ikke snakk om ei endring i holdningene lokalt. I befolkningen og kommunestyret er motstanden mot planene deres i dag trolig større enn noen gang. I den grad vi kan snakke om et nytt politisk klima for gruvedrift er at regjeringa med EU i ryggen nå vil tvinge gjennom gruver, vindkraft og andre naturinngrep i samiske områder. Det har vi sett ved driftskonsesjonen til Nussir, i Fosen-saka og den forestående vindkraftutbygginga for å elektrifisere Melkøya. Her kan Arctic Minerals nok ha et håp om å få regjeringa å overkjøre motstanden de igjen vil få i Guovdageaidnu. Det er nok bare om regjeringa hjelper dem med tvang og pisk at aksjonærene i Arctic Minerals kan få tilbake med de pengene de har investert med sikte på gruve i Biedjovággi. Er dette da et selskap som noen bør stole på?